

TO AV BARNNA:
Tor og Efraim foto-
grafert før tragedien.

TRAGEDI: Tre små kister
i begravelsen.

Hvorfor druknet Ingeborg

Det gikk flere tiår før familiene snakket om de døde barna og det Ingeborg, «Mordersken i Vesene», hadde gjort. – Jeg har spurt meg selv hvorfor, og det er derfor jeg har begynt å rote i arkivene. Jeg er blitt kjent med Ingeborg, men jeg kan fremdeles ikke si at jeg forstår, sier Maria Bouroncle.

TEKST: HENRIK HÖGSTRÖM FOTO: PRIVAT, CHRISTINA BIELA ENBERG, SAGA/EGMONT, NTB

I 1929 VAR Ingeborg Andersson 27 år. Hun hadde giftet seg med Artur og flyttet inn på gården til familien hans i Vesene. Giftermålet var et steg opp på den sosiale stigen for henne. Ingeborg kom riktignok også fra en gård, men Arturs gård var større, med flere dyr og flere moderne hjelpemidler. I familien hans hadde både faren og søsknene vært i Amerika og tjent penger. Søsteren spilte piano.

– De var nok litt finere, sier Maria Bouroncle. På bryllupsbildet er Artur stilig i dress, Ingeborg er ung og vakker. Hun er blond, med en liten oppstoppernese. Ikke i det hele tatt lik

den gamle damen Maria husker fra da hun selv var liten.

– Jeg kjente henne da jeg var barn. Hun var søsteren til mormoren min, og lenge bodde hun hos besteforeldrene mine.

Maria traff Ingeborg da familien feiret jul og på andre sammenkomster i slekten. Men da var Ingeborg gammel og syk allerede. De fleste besøkene skjedde på alders- og pleiehjem. Maria hadde et barns inntrykk av en eldre slektning, men hadde ingen anelse om at Ingeborg hadde hatt sin egen familie. Det fikk hun rede på først mye senere.

– Jeg bodde i Finland på den tiden og hadde nettopp fått mitt andre barn. Jeg fikk en telefon

fra et søskenbarn som jobbet på et pleiehjem i Borås. En pasient der hadde fortalt om en ung, vakker kvinne som hadde druknet tre barn i et kobberkar, og så hadde vedkommende sagt: «Er ikke dere i slekt, forresten?»

Søskenbarnet ble sjokkert over dette spørsmålet. En barnemorder i slekten? Det var det ingen som hadde sagt noe om. Maria kunne heller ikke riktig tro på det og lot samtalen med pasienten forbli hemmelig i mange år. Men etter at faren hennes var gått bort, hadde hun begynt å spørre seg for.

– Da var det ingen som ville si noe om det, unntatt den yngste tanten min. Hun visste hvor og når Ingeborg var født. Med de opplysningene kunne jeg begynne å lete, sier Maria.

Spor i arkiv og aviser forteller historien om hva som skjedde på gården i Vesene i Västergötland, den 22. mars 1929.

PÅ HAGGÅRDEN BOR det unge paret Artur og Ingeborg med barna Tor, Efraim og Lucia. Denne dagen har begge foreldrene mye å gjøre. Artur og broren hans, Holger, hadde arbeid i skogen. Husmøren

Ingeborg skulle vaske klær og bake til skytterlagets møte senere på dagen. Artur og broren ga seg i vei, Ingeborg og barna var igjen hjemme.

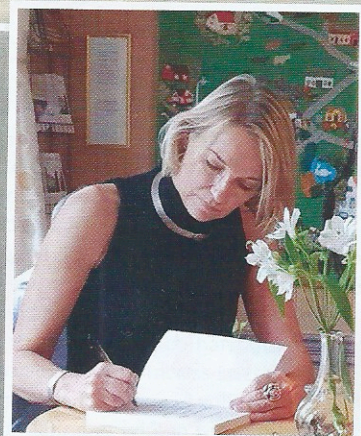
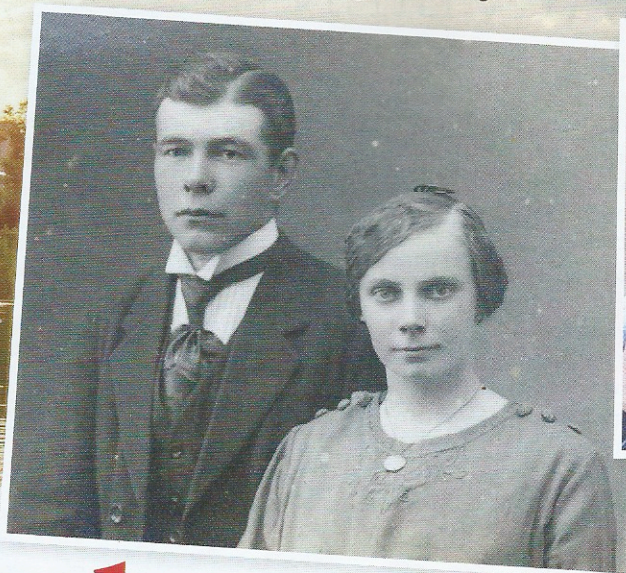
Det som skjedde etterpå, er beskrevet i Marias bok «Det kom för mig i en hast: Historien om barnamörderskan Ingeborg Andersson».

«De tre barna hadde fulgt med henne da hun flyttet kobberkaret fra gangen til barneværelset. Ingeborg tok den største først. Hun trykket hodet til Tor ned i vannet. Det var vanskelig å gjøre, men hun var nødt til å gjøre det. Helt nødt. Tor gjorde egentlig ingen motstand. Efraim kjempet mer imot. Mye mer. Så tok hun Lucia. Til sist. Da Ingeborg var ferdig, løftet hun hodet til barna for å se etter at de helt sikkert var døde. Så satte hun seg ved kjøkkenvinduet.»

Ute i skogen kommer Artur på at han har glemt lommeuret sitt på gården. Han går hjem og legger merke til at rullegardinen på barneværelset er dratt ned. Kona hans sitter ved kjøkkenvinduet og stirrer tomt framfor seg. Artur kikker inn i barneværelset og blir skrekkslagen. Der står karet med de elskede barna

STASELIG BRYLLUP: Artur og Ingeborg var velberget på en stor og velholdt gård i Västergötland.

SKREV BOK: Maria Bouroncle bestemte seg for å grave i familiens dystre hemmelighet.

Ingeborg barna sine?

hans i. I panikk prøver Artur å vekke liv i barna. Han vikler de kalde kroppene deres i ulltepper og ber til Gud om at de skal vise tegn til liv. Ingeborg sitter passiv på kjøkkenet. Hvor mye Artur enn prøver, lykkes han ikke i å få liv i barna. Tor, Efraim og Lucia er døde. Mammaen deres har druknet dem. Var hun sinnssyk? Mordet blir behørig omskrevet, til og med riksdokumentene skriver om «Vesenemörderskan». Tonen er hard.

– «Vanvidd» er et ord som går igjen, forteller Maria.

I beskrivelsen av Ingeborg heter det at hun er følelseskald og ikke har empati. Hun kan ikke gi noe svar på hvorfor hun har begått en så avskyelig handling. Hun elsker mannen sin, og barna har aldri vært til noe større besvær.

Det virker ikke som det finnes noen entydig årsak bak dette sammenbruddet. De tre barna ble begravd på Vesene kirkegård, i familiegraven til

Artur. Med tiden ble minnet om barna for tungt for ham, så han grov ned gravsteinen.

Andre slektninger brente eller ødela bilder de måtte ha av barna. Det var som om man ville viske bort smerten etter tragedien ved å fjerne barna fra familiehistorien. På Ingeborgs side var familien hardt plaget av skam og skyld. På Arturs side handlet det mest om sorg og smerte.

Ingeborg skriver brev til Artur fra fengselet. Han sender penger til henne og kommer på korte besøk. De forblir mann og kone en tid, men snart begjærer Artur skilsmisse og gifter seg på ny. Han bor fremdeles på Haggården med den nye kona. Paret får ingen barn.

Ingeborg blir løslatt på prøve etter noen år på sykehus. Hun flytter hjem til foreldrene, altså foreldrene til Marias mormor.

Resten av livet skulle Ingeborg tilbringe vekselvis ute i samfunnet og på institusjon. Maria mener at arbeids- og behandlingsperiodene fulgte et mønster. Det var som

ansvaret med å ha et arbeid utløste en slags fluktmekanisme. Bak sykehusets vegger følte hun seg trygg og fri fra kravene fra omverdenen.

Ingeborg vokste opp på en gård. Som den nest yngste av flere søsken hadde hun antakelig en forholdsvis beskyttet oppvekst.

– Og da å bli husmor for en stor husholdning kan ha blitt for mye, sier Maria.

Man snakket ikke så mye om mentale lidelser på landsbygda i Västergötland på 1920-tallet. Men det fantes en viss innsikt. Da mordene skjedde, var Ingeborg deprimert. En kjær slektning av henne var nylig gått bort, og Ingeborgs minste barn var bare ett år. Barnepike hadde sagt opp. Kanskje hun ble rammet av en eller annen form for fødselspsykose? Kanskje det bare ble for mye for henne?

BOKEN «DET KOM för mig i en hast» er ikke bare historien om en familietragedie. Den er også en fortelling om hvordan psykiatrien har tatt hånd om pasienter på 1900-tallet, fra el-sjokk til psyko-farmaka. For Marias del har det først og fremst vært viktig å bringe barna fram fra glem-

selen. Å gi dem navn. Deler av familien var uvillige til å bidra da Maria begynte å lete etter sannheten om det som var skjedd. Hun fant etter hvert bilder av barna og brev som Ingeborg sendte til Artur fra fengselet.

– Jeg synes at jeg er blitt godt kjent med Ingeborg. I arkivene framstår hun som svært følelseskald. Det var først da jeg leste brevene hennes, at jeg begynte å like henne.

– Hun var en ung kvinne fra landet, uten særlig skolegang, som plutselig havnet i et stort mediesirkus. Jeg tror at hun var redd, rett og slett. Men jeg kan fremdeles ikke påstå at jeg forstår henne eller hvorfor hun drepte barna.

I dag er den tidlige motviljen som var der mot Marias «graving» borte på begge sider av familien. Hemmeligheten er ute, og gravsteinen som Artur grov over, er blitt gravd opp igjen. Tor, Efraim og Lucia hviler i fred i familiegraven. **A**

Fotnote: Boken «Det kom för mig i en hast: Historien om barnmörderskan Ingeborg Andersson» kom ut i pocketutgave i 2020.

«Kanskje hun ble rammet av en eller annen form for fødselspsykose?»